

CĂTRE:

MINISTERUL JUSTIȚIEI

În atenția: Domnului Ministru Robert Cazanciuc

Domnului Alin Lucian Antochi, Secretar de Stat

Doamnei Aurelia Tudose, Șef Serviciu – Serviciul Profesiî Juridice Conex

Referitor la: Proiectul de Lege privind traducătorii și interpreții judiciari

Stimați Domni/ Stimată Doamnă,

În urma publicării în data de 15 ianuarie 2015 pe site-ul Ministerului Justiției a proiectului de Lege privind traducătorii și interpreții judiciari, în vederea supunerii dezbaterii publice în conformitate cu dispozițiile art. 7 din Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, vă transmitem punctul de vedere al ASOCIAȚIEI PROFESIONALE A INTERPREȚILOR ȘI TRADUCĂTORILOR - APIT cu privire la această inițiativă legislativă.

Ca o concluzie generală, după analizarea proiectului de lege în ansamblul său, precum și detaliat pe fiecare articol în parte, considerăm că acesta suferă în mod iremediabil atât de lacune de tehnică legislativă (detaliate în analiza care urmează) cât și de o lipsă de logică funcțională a proiectului de lege în ansamblul său. Cu privire la lipsa unei logici funcționale, remarcăm faptul că, deși la acest moment nu avem o legislație primară care să reglementeze modul de funcționare și exercitare a profesiei de traducător și interpret, Ministerul Justiției folosind drept pretext o Directivă care privește drepturile omului (Directiva 2010/64/UE), creează instituții juridice noi și termeni noi, subsumând genul proxim (traducători și interpreți) genului specific (traducători și interpreți judiciari). *Cum s-ar spune în limbaj popular, se pune carul înaintea boilor.*

În acest sens merită menționată sintagma nou inventată de „organe ale sistemului conex sistemului judiciar”(sic!), sintagmă și noțiune neacceptate de teoria generală a dreptului și neexistente în practica constituțională. Niciuna din profesiile menționate ca fiind parte a „organe ale sistemului conex sistemului judiciar” nu au fost definite în legislația specifică de reglementare a acestora ca „auxiliare ale sistemului judiciar”.

Astfel că, dacă o parte din motivele care au dus la emiterea actului normativ în forma actuală de proiect sunt legitime și oportune sub anumite aspecte, prin adăugarea la definiția din art.2 alin(1) a sintagmei „conex acestuia” – (nn sistemului judiciar), sfera de aplicabilitate a legii care se dorește de strictă reglementare a unei activități și profesii (traducător și interpret judiciar) desprinse dintr-o activitate și profesie cu sferă mult mai mare (traducător

și interpret judiciar), s-a depășit cu mult cadrul inițial impus de Directiva și actele normative invocate de Ministerul Justiției.

Este cel puțin bizară abordarea Ministerului Justiției cu privire la modul în care dorește să reglementeze o activitate profesională, mai ales acum când există o experiență practică și legislativă vastă cu privire la reglementarea unor profesii care au tangență și cu activitatea judiciară (vezi în acest sens modul de reglementare a profesiei de expert tehnic/expert tehnic judiciar, de expert contabil, avocat, notar etc.).

Totodată, din perspectiva Legii 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, abordarea Ministerului Justiției este nelegală, articolul 24 alineatul 1 din actul normativ mai sus menționat stabilind clar că *"Soluțiile legislative preconizate prin proiectul de act normativ trebuie să acopere întreaga problematică a relațiilor sociale ce reprezintă obiectul de reglementare pentru a se evita lacunele legislative."*

În susținerea argumentării de mai sus exemplificăm cu situații reglementate de alte acte normative prin care la acest moment se instituie obligativitatea prezentării de traduceri autorizate, situații care nu au mai fost avute în vedere prin proiectul de lege și care lasă un vid legislativ pe zone de interes strategic (legislația achizițiilor publice, legislația societăților comerciale și a registrului comerțului, legislație secundară din diverse domenii etc.).

De asemenea, din expunerea de motive a Ministerului Justiției care însoțește proiectul de lege, nu reiese că au fost îndeplinite și obligațiile prevăzute de art. 7 din Legea 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, respectiv efectuarea unei evaluări preliminare a impactului noilor reglementări care să acopere toate aspectele prevăzute de articolul mai sus indicat.

În acest sens sunt de menționat numai câteva exemple cu impact social și economic:

- majorarea exponențială a costurilor cu serviciile de traducere și interpretare pentru toți cei care nu fac parte din sistemul judiciar (avocați, mediatori etc.) cu impact negativ asupra consumatorului final și, ceea ce este și mai grav, cu consecințe negative asupra dreptului de acces la justiție
- excluderea în mod artificial de pe piața muncii a zeci de mii de traducători și interpreți autorizați datorită condițiilor de ordin administrative și financiar impuse acestora, cu impact negativ social și asupra concurenței
- necorelarea implicațiilor juridice izvorâte din aplicarea acestei legi cu implicațiile pe plan fiscal (vezi art. 7 pct.2.1 și 2.2 din Codul fiscal) poate duce la blocaje instituționale între beneficiarii serviciilor de traducere și interpretare și prestatorii acestora.
- bugetul necesar suplimentării schemei de personal a Ministrului Justiției și susținerii aparatului administrativ nu a fost pe deplin lămurit sub aspectul surselor de finanțare și a impactului financiar asupra bugetului de stat.

Prin introducerea unor reglementări contradictorii, abuzive și uneori bizare¹, inițiatorul

¹ A se vedea cu titlu de exemplu art.4(8) și art.5(1) din proiectul de lege.

proiectului de lege a aruncat în derizoriu această inițiativă care, așa cum am mai arătat, cuprinde elemente insuficiente pentru crea un cadru legal neechivoc și just de exercitare a profesiei de traducător și interpret judiciar.

Mai mult decât atât, prin abrogarea Legii 178/1997 și implicit a regulamentului de aplicare, se lasă un vid legislativ cu privire la libertatea și modalitatea de lucru a traducătorilor și interpreților cu celelalte persoane fizice sau juridice care nu intră în sfera de reglementare a proiectului de lege. În acest caz principiul drepturilor câștigate pentru o categorie profesională semnificativă, nu neapărat ca număr dar mai ales ca importanță, este încălcat în mod grosolan cu concursul nemijlocit al Ministerului Justiției. Cu atât mai gravă este această încălcare, cu cât relațiile sociale create în jurul acestui tip de activitate, circuitul civil și obligațiile ce îi revin României în calitate de membru al UE sunt iremediabil afectate.

Motivele oficiale invocate în sprijinul necesității propunerii legislative supusă dezbaterii publice se sprijină pe argumentația falsă a obligației de implementare a Directivei 2010/64/UE. Suntem curioși sub acest aspect să știm când a spus adevărul Ministerul Justiției, în anul 2012 când în documentul intitulat „Stadiu Directive competența MJ 2008_2011.5 noiembrie 2012” a menționat la punctul 7 că „Prevederile Directivei au fost avute în vedere în proiectul legii pentru punerea în aplicare a noului Cod de procedură penală (Legea nr. 135/2010)” sau acum prin inițierea acestui proiect de lege invocând tocmai necesitatea implementării Directivei 2010/64/UE?

Prin urmare, având în vedere cele de mai sus și observațiile punctuale făcute la proiectul de lege, observații anexate la prezenta, vă solicităm să reconsiderați decizia de inițiere a proiectului de lege privind traducătorii și interpreții judiciari în forma prezentată spre dezbateră publică prin retragerea proiectului de lege, inițierea dialogului cu asociațiile de profil iar în situația în care nu veți da curs solicitării noastre să aveți în vedere toate observațiile formulate de asociația noastră, în special cele privind impactul negativ social și economic asupra unei categorii de cetățeni care își câștigă în mod onest existența, prestând un serviciu social important și esențial în contextul apartenenței României la Uniunea Europeană.

Anexat, observațiile de ordin juridic și profesional, pe articole, asupra proiectului de lege.

Vă mulțumim pentru susținere.

Cu stimă,
George Papadopol
Președinte APIT

